

Výsledky súťaže Literárna cena Čakanky, n. o., za rok 2025

(16. ročník)

Milé autorky, milí autori!

Znovu uplynul rok, čas, keď ste vnímali, vnorení do prúdu života, pozorovali a prežívali každodennosť i nevšednosť a mohli ste všetko prežité zaznamenať prostredníctvom slov do veršov alebo kratších aj dlhších príbehov, vytvárať poéziu a prózu.

Ďakujeme všetkým, ktorí sami alebo prostredníctvom svojich pedagógov našli odhodlanie a odvahu zverejniť svoju tvorbu, zápoliť na poetickom, resp. prozaickom poli a podeliť sa o svoje zážitky, skúsenosti a tvorivosť.

16. ročník súťaže o Literárnu cenu Čakanky, n. o., bol pre všetkých členov poroty veľmi milým prekvapením. Vďaka vám sa súťaž stala medzinárodnou, presnejšie česko-slovenskou, pretože do tohto ročníka, najmä v oblasti tvorby dospelých autorov, prišiel takmer rovnaký počet príspevkov z Českej republiky. Je to jedinečná príležitosť poznať tvorbu našich susedov, hľadať príbuznosť v tematike i forme jednotlivých žánrov. Väčšia tematická a žánrová pestrosť sa prejavila predovšetkým v próze. Stretli sme sa so satirickou, ale tiež symbolickou prózou, s modernou rozprávkou, sci-fi a fantasy príbehmi, magickým realizmom a poviedkami o láske.

V poézii prevládli tradičnejšie motívy – útrapy z nenaplnenej lásky, krása prírody, no nemálo básní zrkadlilo neistotu, úzkosť a obavy zo súčasného globálneho sveta. Mladí autori citlivo reagovali na nepochopenie dospelých, na neprijímanie odlišností od zaužívaného priemeru, na osamotenosť. Hoci v textoch občas cítiť inšpiráciu z iných umeleckých diel, predovšetkým v próze, a pomoc dospelých, najmä u mladých autorov, je dôležité, že mladí píšuci kultivujú svoj cit pre jazyk, rozvíjajú vlastnú tvorivosť.

Aj do 16. ročníka literárnej súťaže prišlo viac ako sto príspevkov od 94 autorov. K stálym prispievateľom, ako je ZUŠ Jána Melkoviča zo Starej Ľubovne, opäť pribudli základné a stredné školy z viacerých krajov s textami mladých ľudí vo veku od 10 do 18 rokov: Stredná odborná škola dopravy a služieb Nové Zámky, SOŠ veterinárna v Nitre, Obchodná akadémia Topoľčany, Stredná zdravotnícka škola v Nitre, Gymnázium Vráble a Gymnázium Golianova Nitra i Gymnázium a Jazyková škola Břeclav, Základná škola s materskou školou v Prašiciach, ZŠ a MŠ Bánov, ZŠ Mostná 3, Nové Zámky, ZŠ Topoľová Nitra a ZŠ Benková Nitra, ZŠ sv. Svorada a Benedikta Nitra, ZŠ Zemné, ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským Komárno, ZŠ Kolíňany, ZŠ Čeladice, Katolícka spojená škola Vincenta de Paul Levice, Základná umelecká škola Stará Turá a ďalšie.

Oceňujeme prácu všetkých pedagógov, ktorí v čase elektronických médií a AI, nezabúdajú pestovať prirodzený jazykový prejav, zmysel pre krásu a silu slova a venujú sa mladej generácii. Patrí im naše poďakovanie.

Je krásne, že stredoeurópsky priestor môže spájať umelecké slovo dvoch príbuzných jazykov a blízkych národov. Veď k nám prišli texty z Ústeckého kraja až po Svidník, z Prahy až po Břeclav a dokonca aj z Paríža.

Hodnotenie porotcov je náročná práca a rozhodovanie je niekedy ťažké. I keď všetci nemôžu byť prvý, každý, kto tvorí, zušľachtuje sám seba a čas strávený písaním nie je stratený. Kto sa neumiestnil na popredných miestach v tomto ročníku, môže patriť k najlepším v budúcom alebo neskôr.

Želáme vám, aby práca so slovom a tvorba boli pre všetkých príjemne stráveným a užitočným časom prinášajúcim radosť. A my sa znovu budeme tešiť, keď sa stretneme s vaším tvorivým písaním, vašou poéziou a prózou. Všetkým oceneným autorom srdečne blahoželáme.

Čakanka, n. o.

Oblasť tvorby dospelých autorov

Poézia

1. miesto: **Adrian Fontaine** za **Sonet XVI** a **Jan Žižka** za báseň **Balada o snu**
2. miesto: **Edita Gráčiková** za báseň **Príroda je chrám**
3. miesto: **Ivana Poništová** za báseň **Cesta**

Cena poroty: **Diana Řeháčková** za báseň **Až jednou**

Próza:

1. miesto: **Peter Szentpéteri** za úryvok z románu, nazvaný **Približné polohy ruín**
2. miesto: **Martin Staněk** za poviedku **Básnikovo Slunce**
3. miesto: **Tomáš Melzer** za poviedku **Květena života**

Oblasť tvorby mladých autorov

Poézia

1. miesto: **Alžběta Petráňová** za báseň **Zažila jsem ticho** a **Karolína Kostková** za báseň **Chýbajú mi staré časy**
2. miesto: **Soňa Čandíková** za báseň **Kruh**
3. miesto: **Viktória Čoknayová** za báseň **Babka a ja**

Próza

1. miesto: **Natália Točeková** za krátku prózu **Ja a milión svetiel**
2. miesto: **Nina Dubajová** za prózu **Stačil jeden večer** a **Eliana Lelkesová** za poviedku **Druhý život**
3. miesto: **Viktória Čoknayová** za príbeh **Život Belly Melsoyovej**

Oblasť tvorby najmladších autorov

Poézia

1. miesto: **Eliška Švirgová** za báseň **Miluju**
2. miesto: **Beáta Majkutová** za báseň **Deň a noc**
3. miesto: **Izabela Bibzová** za báseň **Schúlená sedíš za stenami**

Próza

1. miesto: **Nina Okšová** za poviedku **Splnený sen**
2. miesto: **Matúš Kolka** za príbeh **Písal sa dátum 12. jún 1885** a **Terézia Majchráková** za príbeh **Záchranná cesta vlakom**
3. miesto: **Nikolas Ikrényi** za **Príbeh o Oliverovi a tajomstve zastaveného srdca** a **Alžbeta Svobodová** za príbeh **Cesta mimo nás**